

Protokół Nr 23/12
posiedzenia Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej
i Ochrony Środowiska
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
w dniu 6 czerwca 2012 roku
w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Słupi Jędrzejowskiej

Obrady Komisji prowadził Pan Wojciech Borzęcki – Przewodniczący Komisji.

Zawiadomienie o posiedzeniu stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 13:00.

W posiedzeniu uczestniczyło 5 członków Komisji oraz goście zgodnie z załączonymi listami obecności (załączniki nr 2 i 3 do protokołu).

Komisja jednomyślnie przyjęła do realizacji poniższy porządek obrad:

1. Informacja o działalności Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Słupi Jędrzejowskiej:
 - a) prezentacja multimedialna,
 - b) wizytacja pól doświadczalnych.
2. Sprawy różne.

Przed rozpoczęciem realizacji porządku obrad, zebranych powitał **Wójt Gminy Słupia Jędrzejowska – Pan Krzysztof Nowak.**

Ad. 1.

Pan Stefan Paczocha – Dyrektor Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian - przedstawił prezentację multimedialną dotyczącą działalności Stacji.

Poinformował, że Stacja powołana została w 1955 roku i do końca 2010 roku stanowiła gospodarstwo pomocnicze Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej. Była i jest jedyną taką placówką w województwie świętokrzyskim. Od 2011 roku jest oddziałem terenowym COBORU.

Podstawowym zadaniem SDOO jest prowadzenie działalności badawczo – doświadczalnej. Stacja w początkach swojej działalności gospodarowała na 90 ha ziemi. W latach 1970 – 1980 obszar ten został powiększony do 210 ha. Obecnie Stacja gospodaruje na 128 ha gruntów ornych, z czego 10 do 15 ha zajmują corocznie doświadczenia .

W stacji zatrudnionych jest 11 pracowników, w tym: specjaliści działu doświadczalnego, pracownicy działu gospodarczo – doświadczalnego oraz administracyjnego. Stacja jest jednostką samowystarczalną pod względem technicznym.

Stacja prowadzi badania rejestrowe, poprzedzające oficjalną rejestrację odmiany na liście odmian, a także doświadczenia porejestrowe i badania zlecone przez jednostki zewnętrzne.

Na zakończenie wypowiedzi Dyrektor poinformował, że w 1998 roku Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych rozpoczął tworzenie ogólnokrajowego systemu badań, zwanego Porejestrowym Doświadczalnictwem Odmianowym (PDO), który dostosowuje polskie doświadczalnictwo odmianowe do gospodarki rynkowej oraz standardów Unii Europejskiej. Celem PDO jest dostarczanie rolnictwu obiektywnej informacji o wartości gospodarczej odmian z Krajowego Rejestru. Na podstawie wyników doświadczeń PDO tworzy się „Listy zalecanych odmian” do uprawy na obszarze kraju i poszczególnych województw. Listy te stanowią podstawowe źródło informacji o przydatności gospodarczej odmian do uprawy w danym rejonie oraz są regulatorem dopływu najwartościowszych odmian do rolnictwa.

Stacja w Słupi każdego roku prowadzi doświadczenia wartości gospodarczej odmian z następującymi gatunkami roślin rolniczych : zboża ozime, zboża jare, rzepak ozimy, rzepak jary, groch siewny, burak cukrowy, kukurydza, ziemniak, trawy pastewne, motylkowate wieloletnie.

Doświadczenia urzędowe WGO oraz PDO zlecane przez COBORU finansowane są ze środków budżetowych. Koszt jednego doświadczenia wynosi w województwie świętokrzyskim około 180 tys. zł. Pozostała działalność Stacji finansowana jest z przychodów własnych. Podstawą gospodarki finansowej jest roczny plan, zatwierdzany przez COBORU.

Stacja prowadzi również szkolenia i pokazy z zakresu odmianoznawstwa, dni otwartych drzwi, w których uczestniczą firmy chemiczne i nawozowe.

W dyskusji:

Przewodniczący Komisji – zapytał o współpracę Stacji ze Świętokrzyskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego oraz o wysokość rocznego planu finansowego?

Dyrektor Stefan Paczocha – poinformował, że Stacja realizuje 2 doświadczenia na zlecenie Ośrodka. Odnośnie planu finansowego wyjaśnił, że wynosi on około 1.200 tys. zł.

Przewodniczący Komisji – zapytał, w jaki sposób wyniki badań Stacji są rozpowszechniane wśród rolników i wdrażane w produkcji rolnej? Czy jednostka współpracuje z komercyjnymi firmami nasiennymi?

Dyrektor Stefan Paczocha – stwierdził, że listy zalecanych odmian są publikowane. Ponadto rolnicy uczestniczą w pokazach i szkoleniach, podczas których mają możliwość poznania wartości gospodarczej testowanych odmian. Podkreślił, że Stacja nie jest producentem materiału siewnego, natomiast współpracuje z Centralą Nasienną.

Nowe odmiany są hodowane w stacjach hodowli roślin i aby weszły na rynek muszą przejść przez badania rejestrowe. SDOO jest drugim ogniwem w tym procesie. Nowe rody badane są minimum przez dwa lata w doświadczeniach WGO.

Ponadto poddawane są badaniom OWT tj. odrębność, wyrównanie i trwałość. W ich trakcie sprawdza się, czy odmiana różni się jakimiś cechami od już istniejących, czy powtarza te cechy, czy ma trwały wygląd, który nie zmienia się na przestrzeni lat. Na podstawie wyników tych badań odmiana jest dopuszczana do obrotu. Około 20% wyhodowanych rodów staje się odmianami i wchodzi do obrotu nasiennego.

Zastępca Przewodniczącego Komisji – Pan Mieczysław Sas – zadał pytanie, czy jedynym kryterium oceny konkretnej odmiany jest jej wydajność z hektara?

Dyrektor Stefan Paczocha – stwierdził, że jest to główny cel prowadzenia doświadczeń odmianowych. Badane odmiany są porównywane do wzorca tworzonego przez 4 najlepsze odmiany. W przypadku odmian jakościowych plon nie jest najważniejszy, decyduje bowiem jakość np. zboża chlebowego.

Przewodniczący Komisji – zadał pytanie, czy w procesie testowania stosowane są środki ochrony roślin?

Dyrektor Stefan Paczocha – wyjaśnił, że w przypadku doświadczeń PDO Stacja współpracuje z firmami chemicznymi, które sponsorują środki. Stosowane są zarówno herbicydy jak i pestycydy i fungicydy.

Pan Czesław Dudek - Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie – zadał pytanie, czy były przypadki prowadzenia badań nad odmianami GMO?

Dyrektor Stefan Paczocha – poinformował, że stacje doświadczalne nie prowadzą żadnych badań nad organizmami modyfikowanymi genetycznie.

Przewodniczący Komisji – nawiązał do spotkania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z radnymi województwa, gdzie poruszany był m.in. wątek GMO. Z wypowiedzi Ministra wynikało, że nie ma obecnie przepisów zezwalających na uprawy GMO w Polsce. Dopuszczalny jest natomiast obrót produktami zawierającymi GMO np. paszami dla zwierząt lub dodatkami do żywności.

Stwierdził, że Komisja zajmie się w najbliższym czasie tą tematyką, ponieważ do Sejmiku napływają stanowiska samorządów gmin w tej sprawie, wyrażające sprzeciw wobec prowadzenia tych upraw na terenie województwa świętokrzyskiego.

Przewodniczący Sejmiku – Tadeusz Kowalczyk – zadał pytanie, czy każde województwo posiada na swoim terenie stacje doświadczalne i czy konkurencyjna działalność badawcza prowadzona przez instytuty komercyjne oraz uczelnie nie stanowi zagrożenia dla dalszego funkcjonowania Stacji jako jednostki finansowanej z budżetu państwa?

Dyrektor Stefan Paczocha – wyjaśnił, że niewiele jest jednostek komercyjnych działających w tym obszarze i zwykle pracują one na zlecenie firm chemicznych, natomiast nie prowadzą badań odmianowych. Uczelnie dokonują badań pod potrzeby prowadzonych analiz naukowych.

Podkreślił, że najistotniejszą wartością Stacji, odróżniającą ją od innych placówek badawczych, jest potencjał ludzki. Aby właściwie przeprowadzić badanie odmian, konieczne jest nie tylko posiadanie odpowiedniego sprzętu, ale przede wszystkim wysoko wykwalifikowanej kadry.

Pan Sławomir Neugebauer – dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska – stwierdził, że pytanie Przewodniczącego Sejmiku jest zasadne, ponieważ z roku na rok upadają kolejne instytucje działające w otoczeniu rolnictwa. Wyraził pogląd, że SDOO jest „perełką” na terenie województwa i należy dbać o utrzymanie jej dotychczasowego potencjału.

Podał przykład Stacji Unasienniania Zwierząt w Brześciu k/Pińczowa, będącej kiedyś wiodącą placówką w dziedzinie postępu biologicznego, która z braku środków ograniczyła swoją działalność do magazynowania nasienia buhajów.

Dyrektor Stefan Paczocha – dodał, że działalność doświadczalna COBORU jest wynikiem decyzji Komisji Europejskiej, która wskazuje dla każdego kraju inne rodzaje badań. W tym kontekście dalsze funkcjonowanie stacji nie jest zagrożone, ponieważ umożliwia ona wywiązywanie się z tych obowiązków. Około ¼ corocznych przychodów Stacja osiąga dzięki badaniom zleconym.

Pan Czesław Dudek – podzielił się swoimi doświadczeniami z zakresu postępu biologicznego w hodowli drobiu. Wyraził pogląd, że w latach 90-tych zapoczątkowany został powolny upadek firm wspierających rozwój polskich hodowli zwierzęcych i roślinnych.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że warunkiem poprawy kondycji tych firm jest wskazanie stabilnego źródła finansowania np. w postaci funduszu gromadzącego środki, będące np. odpisem od zysków firm nasiennych.

Radny Mieczysław Gębski – zadał pytania:

- czy rolnicy mogą zlecać badanie przydatności konkretnych odmian do upraw na terenie naszego województwa,
- czy COBORU zleca wszystkim stacjom prowadzenie jednocześnie tych samych badań?

Dyrektor Stefan Paczocha – poinformował, że zlecenie badań tzw. odmian amatorskich jest możliwe jedynie za zgodą centralnego ośrodka. COBORU decyduje również, jaka stacja prowadzi konkretne badania. Corocznie do systemu badań włączane jest 15 nowych odmian i nie jest możliwe, aby wszystkie jednostki równocześnie sprawdzały każdą z nich.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że Komisja powinna rozważyć przyjęcie stanowiska w sprawie dalszego funkcjonowania Stacji. Zwrócił się do Dyrektora o przedłożenie na piśmie propozycji wniosków.

Dyrektor Stefan Paczocha – zasugerował, aby Komisja wystąpiła z wnioskiem o techniczne doposażenie Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, który prowadzi część badań na swoich polach doświadczalnych.

Przewodniczący Sejmiku – Pan Tadeusz Kowalczyk wyraził opinię, że rolnictwo różni się od pozostałych sektorów gospodarki i dlatego nie może być traktowane na jednakowych zasadach. Produkcja żywności powinna być zagadnieniem strategicznym dla każdego państwa i stąd potrzeba szczególnej dbałości o postęp biologiczny i techniczny w rolnictwie. Duże koncerny i fabryki np. w przemyśle samochodowym same finansują postęp technologiczny i posiadają w swoich strukturach jednostki dbające o innowacyjność i rozwój. Producentów rolnych nie stać na pokrywanie kosztów takich badań i dlatego państwo musi przejąć obowiązek ich finansowania.

Pan Czesław Dudek – zadał pytanie, czy Komisja zajęła stanowisko wobec proponowanych zmian w opodatkowaniu rolników podatkiem dochodowym?

Przewodniczący Komisji – poinformował o współpracy, jaką podjęły komisje ds. rolnictwa 5 Sejmików województw Polski południowo – wschodniej. Na ostatnim spotkaniu ich przedstawiciele poruszany był m.in. ten wątek, jak również dyskutowano o konieczności opracowania regionalnego PROW na kolejny okres programowania. Jego założenia powinny odpowiadać potrzebom rozdrobnionych gospodarstw, które przeważają na tym terenie.

Po zakończeniu dyskusji, członkowie Komisji dokonali wizytacji pól doświadczalnych Stacji.

Spraw różnych nie zgłoszono.

Posiedzenie zostało zakończone o godz. 15:30

Protokół sporządziła:
Marta Solińska – Pela

Przewodniczący Komisji

Wojciech Borzęcki